

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

17 noiembrie 2014

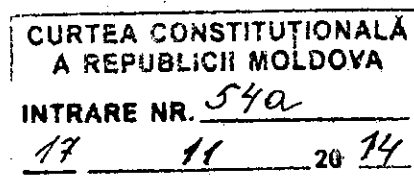
SS nr. 44

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din
13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele
38 alin.(1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale
nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I – AUTORII SESIZĂRII

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova:

SÎRBU Serghei

APOLSCHII Raisa

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 105

Tel: 022 268 352

II – OBIECTUL SESIZĂRII

LEGEA Nr. 303

din 13 decembrie 2013

privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Publicat: 14.03.2014 în Monitorul Oficial Nr.60-65 art Nr :123

Data intrării în vigoare: 14 septembrie 2014

Articolul 29. Reglementarea raporturilor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în blocurile locative

(2) ... Volumul înregistrat de contorul de la brânșamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum.

(4) Încheierea contractelor individuale între operator și fiecare proprietar/ chiriaș de apartament în parte se efectuează obligatoriu, cu respectarea următoarelor condiții:

a) contractele individuale se încheie cu toți proprietarii/chiriașii apartamentelor din bloc;

Prevederile sus-citate din art.29 alin.(2) precum și alin.(4) lit.a) ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare contravin prevederilor art. 1 alin.(3), art.7, art.9 alin.(3), art.16, art.46 alin.(1), art.58 alin.(1), art.127 alin.(1) și art.132 din Constituția Republicii Moldova.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Norma legală cuprinsă **art.29 alin.(2)** ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căreia *„Volumul înregistrat de contorul de la bransamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum”*, este una neconstituțională, or prin impunerea achitării acestor pierderi de apă în rețea, legiuitorul obligă consumatorii să cheltuiască nejustificat o parte din mijloacele lor financiare, care, în sensul dispozițiilor constituționale și ale actelor internaționale, sînt bunuri, fiind astfel încălcat dreptul de proprietate, fapt care contravine art. 1 alin.(3), art.7, art.9 alin.(3), art.16, art.46 alin.(1), art.58 alin.(1), art.127 alin.(1) și art.132 din Constituția Republicii Moldova, precum și a art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, este relevant a se consemna faptul că în temeiul art.12 alin.(6) din Legea Nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, *prestatorul este obligat, la prestarea serviciilor, inclusiv a serviciilor comunale, să utilizeze mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit, conform cerințelor prescrise.*

Mai mult ca atît, în conformitate cu prevederile pct.10 al Regulamentului privind achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumurilor de apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr.1228 din 13 noiembrie 2007, **activitățile de achiziționare, instalare, exploatare, întreținere și reparație, înlocuire și verificare metrologică**, în termenele indicate în lista oficială a mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal a aparatelor de evidență, se efectuează **la bransamentele blocurilor locative, aflate în exploatare – de către operator**, din contul mijloacelor financiare, prevăzute în tarifele respective de alimentare cu apă și canalizare, calculate conform Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, iar **în apartamentele blocurilor locative, încăperile locuibile în cămine, precum și în case individuale – tot de către operator (furnizor)** în baza contractului bilateral, prin aplicarea unui tarif distinct, aprobat de către autoritățile administrației publice locale pentru contorizarea consumului de apă.

Prin urmare, nu pot fi imputate consumatorului diferențele dintre două mijloace de măsurare (contoare de apă), care aparțin operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în același timp, acesta fiind responsabil și de activitățile de achiziționare, instalare, exploatare, întreținere și reparație, înlocuire și

verificare metrologică a contoarelor de apă.

În cele din urmă, la acest subiect este de remarcat și faptul că potrivit art.9 alin.(1) și alin.(2) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală Nr.1402-XV din 24 octombrie 2002, finanțarea și realizarea investițiilor publice aferente sistemelor publice de gospodărie comunală, printre care și cel de alimentare cu apă, se fac cu respectarea legislației în vigoare privind inițierea, fundamentarea, promovarea și aprobarea **investițiilor publice**, iar **finanțarea cheltuielilor curente de capital ale sistemelor publice locale de gospodărie comunală se asigură din bugetele de venituri și cheltuieli ale operatorilor.**

În ceea ce privește cea de a doua parte a prezentei sesizări, care se referă la prevederea legală cuprinsă art.29 alin.(4) lit.a) ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căreia legiuitorul a condiționat încheierea **contractelor individuale între operator și fiecare proprietar/chirias** de apartament în parte prin încheierea obligatorie a **contractelor individuale cu toți proprietarii/chiriașii apartamentelor din bloc**, considerăm că aceasta este una neconstituțională, în esență, fiind un contrară prevederilor art. 1 alin.(3), art.7, art.9 alin.(3), art.16, art.46 alin.(1) și art.127 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, precum și a art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Contractul de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este **un contract sinalagmatic**, iar conform art.196 alin.(3) din Codul civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă **a două părți.**

Prin urmare, nu poate fi condiționată semnarea acestui contract de semnarea contractelor similare cu ceilalți 100% proprietari de apartamente din bloc.

Asemenea condiționare limitează dreptul de dispoziție asupra bunului, drept care constituie un atribut al dreptului de proprietate în conformitate cu prevederile art.315 din Codul civil.

Mai mult ca atât, conform art.315 alin.(4) din Codul civil, dreptul de folosință include și **libertatea persoanei de a nu folosi bunul.** Așadar, spre exemplu, în virtutea libertății de a nu folosi bunul, unul din proprietarii de apartament dintr-un bloc poate refuza încheierea unui contract de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și în acest mod, în condițiile prevederilor neconstituționale din art.29 alin.(4) lit.a) ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, se impune imposibilitatea semnării contractelor de către ceilalți proprietari.

În acest sens sunt relevante și prevederile art.12 alin.(2) din Legea Nr.105-XV din

13 martie 2003 privind protecția consumatorilor:

Articolul 12. Prevederi specifice privind protecția intereselor economice ale consumatorilor

(2) Agentul economic este obligat să importe și/sau să plaseze pe piață numai produse, servicii care corespund cerințelor prescrise sau declarate, să presteze servicii numai în bază de contract negociat individual cu consumatorii.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

4.1.A efectua controlul constituționalității prevederilor **art.29 alin.(2)** ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căroră: *„Volumul înregistrat de contorul de la bransamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum”;*

4.2.A efectua controlul constituționalității prevederilor **art.29 alin.(4) lit.a)** ale Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căroră:

(4) Încheierea contractelor individuale între operator și fiecare proprietar/ chiriaș de apartament în parte se efectuează obligatoriu, cu respectarea următoarelor condiții:

a) contractele individuale se încheie cu toți proprietarii/chiriașii apartamentelor din bloc;

4.3. Totodată, în temeiul art.7¹ din Codul jurisdicției constituționale se impune necesitatea și se solicită suspendarea normelor legale sus-citate supuse controlului constituționalității până la soluționarea în fond a cauzei cu emiterea unei decizii sau hotărâri definitive, or se poate dispune suspendarea acțiunii actelor care afectează sau se referă la drepturile și libertățile fundamentale ale omului, precum și principiile fundamentale privind proprietatea.

V - LISTA DOCUMENTELOR

PROTOCOLUL ADIȚIONAL NR. 1

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

ARTICOLUL 1

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

CONSTITUȚIA Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) **Republica Moldova este un stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

- (1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.
- (2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.
- (3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 16

Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 58

Contribuții financiare

(1) Cetățenii au obligația sa contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.

(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

(3) Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

Articolul 132

Sistemul fiscal

(1) Impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective.

(2) Orice alte prestări sînt interzise.

CODUL jurisdicției constituționale

Articolul 7¹. Acțiunea actului sesizat

(1) Acțiunea actelor supuse controlului constituționalității, sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, care afectează sau se referă la domeniile stabilite la alin. (2) poate fi suspendată pînă la soluționarea în fond a cauzei cu emiterea unei decizii sau hotărîri definitive.

(2) Se poate dispune suspendarea acțiunii:

1) actelor care afectează sau se referă la următoarele domenii:

a) suveranitatea și puterea de stat;

b) drepturile și libertățile fundamentale ale omului;

c) democrația și pluralismul politic;

d) separația și colaborarea puterilor;

e) principiile fundamentale privind proprietatea;

f) unitatea poporului și dreptul de identitate;

g) securitatea economică sau financiară a statului;

h) alte domenii pentru care Curtea Constituțională consideră necesară suspendarea acțiunii actului contestat, în vederea evitării prejudiciilor și consecințelor negative iminente;

2) actelor cu caracter individual emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova sau de Guvern, care se referă la persoanele oficiale de stat exponente ale unui interes public și/sau politic deosebit.

(3) Curtea Constituțională va examina cererea de suspendare a actului normativ contestat cel tîrziu în a doua zi lucrătoare după înregistrarea sesizării.

(4) Decizia de suspendare a acțiunii actului contestat se adoptă de plenul Curții Constituționale cu votul a cel puțin 3 judecători. În caz de imposibilitate a convocării plenului Curții, decizia de suspendare se emite printr-o dispoziție a Președintelui Curții Constituționale, cu confirmarea ulterioară obligatorie de către plenul Curții Constituționale.

(5) Decizia de suspendare a actului normativ contestat intră în vigoare la data adoptării, urmînd a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(6) În cazul suspendării acțiunii actului normativ contestat, Curtea Constituțională va examina, în fond, sesizarea într-un termen rezonabil, care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile.

[Art. 7¹ al. (6) textul ”, care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile” declarat neconstituțional prin HCC18 din 02.06.14, MO256-260/29.08.14 art.35; în vigoare 02.06.14]

[Art. 7¹ introdus prin LP82 din 18.04.13, MO91/20.04.13 art.296]

CODUL CIVIL al Republicii Moldova

Articolul 196. Actul juridic unilateral, bilateral și multilateral

(1) Actul juridic unilateral este manifestarea de voință a unei singure părți. Actul juridic unilateral poate da naștere la obligații pentru terți numai în cazurile prevăzute de lege.

(2) Actului juridic unilateral se aplică în modul corespunzător dispozițiile privind obligațiile și contractele dacă aceasta nu contravine legii sau caracterului unilateral al actului juridic.

(3) Actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

(4) Actul juridic multilateral este manifestarea de voință a trei sau a mai multe părți.

Articolul 315. Conținutul dreptului de proprietate

(1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

(2) Dreptul de proprietate este perpetuu.

(3) Dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț.

(4) Dreptul de folosință include și libertatea persoanei de a nu folosi bunul. Poate fi instituită prin lege obligația de folosire dacă nefolosirea bunurilor ar contraveni intereselor publice. În acest caz, proprietarul poate fi obligat fie să folosească el însuși bunul ori să-l dea în folosință unor terți în schimbul unei contraprestații corespunzătoare.

(5) Particularitățile dreptului de folosință a terenurilor agricole se stabilesc prin lege.

(6) Proprietarul este obligat să îngrijească și să întrețină bunul ce-i aparține dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

LEGEA

**Nr.105-XV din 13 martie 2003
privind protecția consumatorilor**

Capitolul III

PROTECȚIA INTERESELOR ECONOMICE ALE CONSUMATORILOR

Articolul 12. Prevederi specifice privind protecția intereselor economice ale consumatorilor

(1) Guvernul aprobă reglementări în scopul prevenirii și combaterii practicilor ce dăunează intereselor economice ale consumatorilor.

(2) Agentul economic este obligat să importe și/sau să plaseze pe piață numai produse, servicii care corespund cerințelor prescrise sau declarate, **să presteze servicii numai în bază de contract negociat individual cu consumatorii.**

[Art.12 alin.(2) în vigoare din 1 ianuarie 2012]

(3) Vânzătorul este obligat, la cererea consumatorului, să prezinte dovezi de efectuare a controlului calității produsului, serviciului, dacă acestea sînt prevăzute de actele

normative.

(4) Consumatorul este în drept să pretindă vânzătorului, prestatorului remedierea sau înlocuirea gratuită ori restituirea contravalorii produsului, serviciului, precum și despăgubiri pentru pierderile suferite ca urmare a deficiențelor constatate în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, cu condiția respectării de către consumator a instrucțiunilor de instalare, utilizare și a regulilor de păstrare, prevăzute în documentația de însoțire.

(5) Consumatorul, după expirarea termenului de garanție, poate pretinde vânzătorului, prestatorului remedierea sau înlocuirea gratuită ori restituirea contravalorii produsului, serviciului care nu pot fi folosite potrivit scopului pentru care au fost vândute, ca urmare a unor vicii ascunse apărute pe durata de funcționare a acestora.

(6) Prestatorul este obligat, la prestarea serviciilor, inclusiv a serviciilor comunale, să utilizeze mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit, conform cerințelor prescrise.

[Art.12 alin.(6) în vigoare din 1 ianuarie 2012]

(7) Vânzătorul este obligat să măsoare produsele oferite consumatorilor cu mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit. Indicațiile mijloacelor de măsurare trebuie să fie explicite și la vederea consumatorului.

(8) Se interzice producerea sau vânzarea materialelor de referință și producerea, repararea, vânzarea, închirierea mijloacelor de măsurare fără aviz legal de activitate metrologică.

LEGEA

Nr.1402-XV din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală

Art.9. - (1) Finanțarea și realizarea investițiilor publice aferente sistemelor publice de gospodărie comunală se fac cu respectarea legislației în vigoare privind inițierea, fundamentarea, promovarea și aprobarea **investițiilor publice**, în temeiul următoarelor principii:

- a) promovarea rentabilității și eficienței economice și manageriale prin păstrarea unei părți a veniturilor realizate din activități proprii la nivelul comunităților locale;
- b) consolidarea autonomiei fiscale locale pentru crearea mijloacelor financiare necesare funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală, în condițiile legii;
- c) promovarea creării piețelor locale de capital;
- d) consolidarea autonomiei locale prin contractarea și garantarea împrumuturilor necesare pentru finanțarea serviciilor publice de gospodărie comunală, în condițiile legii.

(2) Finanțarea cheltuielilor curente de capital ale sistemelor publice locale de gospodărie comunală se asigură din bugetele de venituri și cheltuieli ale operatorilor, care se formează prin încasarea de la utilizatori a sumelor reprezentând contravaloarea serviciilor furnizate/prestate și prin instituirea unor taxe speciale potrivit

legii, și suplimentar, din bugetele locale sau, după caz, din alocațiile acordate de Guvern.

HOTĂRÎREA GUVERNULUI

Nr. 1228 din 13.11.2007

pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumurilor de apă

10. Activitățile de achiziționare, instalare, exploatare, întreținere și reparație, înlocuire și verificare metrologică, în termenele indicate în lista oficială a mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal a aparatelor de evidență, se efectuează:

la bransamentele obiectivelor ce aparțin instituțiilor publice - în conformitate cu clauzele contractuale încheiate între utilizator și operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în bugetele publice;

la bransamentele obiectivelor ce aparțin agenților economici - în conformitate cu clauzele contractuale încheiate între utilizator și operator, din contul mijloacelor financiare proprii ale agenților economici;

la bransamentele blocurilor locative, aflate în exploatare - de către operator, din contul mijloacelor financiare, prevăzute în tarifele respective de alimentare cu apă și canalizare, calculate conform Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate;

în apartamentele blocurilor locative, încăperile locuibile în cămine, precum și în case individuale - de către operator (furnizor) în baza contractului bilateral, prin aplicarea unui tarif distinct, aprobat de către autoritățile administrației publice locale pentru contorizarea consumului de apă. În lipsa contractului respectiv, toate lucrările de achiziționare, instalare, exploatare, întreținere și reparație, înlocuire și verificare metrologică a contoarelor de apă se execută din contul consumatorului.

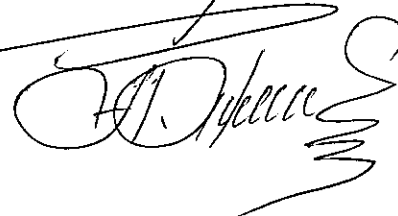
VI - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declarăm pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

17 noiembrie 2014

Chișinău

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

 / S. Sărbu /
 / R. Apolsekii /